

С. А. КАМЕНЄВА*

**НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ
“ШЛЯХАМИ НЕЗАЛЕЖНОСТІ: ІСТОРИЧНИЙ АСПЕКТ”
(ДО 25-ОЇ РІЧНИЦІ НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ)**

18 серпня 2016 р. у приміщенні Державного архіву Київської області відбулася наукова конференція “Шляхами Незалежності: історичний аспект”, присвячена 25-ій річниці незалежності України.

Держархів Київської області, який виступив організатором конференції, ставив за мету презентувати джерельну базу архівних установ та інформаційний потенціал музеїв Київської області, усвідомити різноманітність джерел для вивчення історії незалежності України на регіональному рівні завдяки поєднанню зусиль архівних та музейних установ області, а також привернути увагу наукового загалу, краєзнавців, громадських організацій до питань використання документальних джерел.

У роботі конференції взяли участь 25 представників архівних, музейних, наукових установ, громадських організацій із 10-ти міст Київської області. Серед учасників конференції були також представники Інституту історії України НАН України, Міжнародного благодійного фонду імені Ярослава Мудрого, військово-історичного товариства “Спадщина”.

Звертаючись до присутніх, директор Держархіву Київської області С. А. Каменєва зазначила, що наукова конференція “Шляхами Незалежності: історичний аспект” не лише займає окреме місце у низці заходів напередодні 25-ої річниці незалежності, що проходять у Київській області, а й є доброю нагодою актуалізувати базові цінності українського суспільства, осмислити непростий досвід державотворення, вшанувати героїзм учасників визвольного руху. За її переконанням, об’єднання зусиль архівів, музеїв, бібліотек, які є науковими центрами й осередками національної пам’яті, свідчить, що найбільш результативними і суспільно затребуваними виявляються дослідження, що базуються на використанні різних джерел інформації, і в цьому плані конференція відкриває широке поле можливостей для оприлюднення нових здобутків.

У вітальному слові до учасників конференції заступник директора Департаменту організації архівної роботи – начальник відділу міжнародного співробітництва та зв’язків з іншими установами, к. і. н. Ю. А. Прилепішева акцентувала увагу не лише на актуальності тематики наукової конференції напередодні державного свята, а й на необ-

---

* *Каменєва Соф’я Арсеніївна* – директор Державного архіву Київської області.

Зліва направо: заступник директора Держархіву Київської області О. М. Лужинська, директор Державного архіву Київської області С. А. Каменєва, начальник відділу європейської інтеграції та взаємодії з міжнародними та громадськими організаціями Державної архівної служби України Прилепішева Ю. А., заступник директора-головний зберігач фондів Держархіву Київської області Г. В. Бойко.

хідності продовження практики Держархіву Київської області в організації наукових конференцій, “круглих столів”.

Президент Міжнародного благодійного фонду імені Ярослава Мудрого, к. пед. н. В. В. Стрілько у своєму виступі розповіла про події на Бориспільщині в період Української революції 1917–1921 рр., створення Бориспільської республіки, долю 50-ти активних учасників якої вже встановлено. Доповідачка також акцентувала увагу на необхідності активізації досліджень з історії боротьби за незалежність на Київщині та запропонувала провести низку заходів у Київській області, присвячених 100-річчю подій Української революції 1917–1921 рр., у т. ч. обласну наукову конференцію.

Доповідь голови ради Військово-історичного товариства “Спадщина” В. Ф. Федька була присвячена організації і діяльності створеного у 1987 р. у м. Києві Українського культурологічного клубу та випускам самвидаву політичного спрямування – часописам “Вільне слово”, “Коло”, “Український вісник”, “Золоті ворота”, газет “Голос відродження”, “Замкова гора”.

Жваву дискусію на конференції викликала доповідь старшого наукового співробітника Інституту історії України НАН України Т. В. Пастушенко “Запровадження у 2014–2015 роках нових ритуалів святкування 9 травня в Україні, як стратегія утвердження державної незалежності”. У центрі уваги доповідачки перебували такі питання: як змінилися публічні презентації відзначення Дня перемоги, яку роль у цих нововведеннях відіграє громадянське суспільство, яким є ставлення до нових практик безпосередніх учасників заходів?

Екранізовану виставку “Незалежність: історія і сучасність” презентує головний спеціаліст відділу використання інформації документів та інформаційних технологій Держархіву Київської області Р. Я. Коваленко.

Подальше обговорення актуальних питань відбувалося під час роботи двох секцій: “Джерельна база архівів для досліджень з історії боротьби за Незалежність” та “Україна і Незалежність: інформаційний потенціал музеїв Київщини”.

Роботу першої секції відкрив завідувач відділу інформаційно-краєзнавчої роботи Білоцерківської міської централізованої бібліотечної системи, к. і. н. Є. А. Чернецький, який у змістовній доповіді ознайомив учасників конференції з результатами своїх досліджень за документами Держархіву Київської області про полковника Никифора Блаватного – одного з організаторів Вільного козацтва, вихователя гетьманича Данила Скоропадського та українського громадського діяча, письменника і публіциста в Аргентині.

Головний редактор газети “Культура і життя”, заступник голови Київської обласної організації Національної спілки краєзнавців України Є. В. Букет у своєму виступі розповів про життя та діяльність видатного гайдамацького ватажка, одного з очільників Коліївщини Івана Бондаренка та навів цікаві факти і подробиці з перебігу повстання надвірних козаків на Київщині.

Доповідь директора Держархіву Київської області С. А. Каменєвої “Губернію Київську здав... Губернію прийняв...” була присвячена одному із найбільш повних та автентичних історичних джерел із регіональної історії Української революції 1917–1921 рр. у Держархіві Київської області – фонду “Канцелярія Київського губерньського комісара Тимчасового уряду” (ф. 1716).

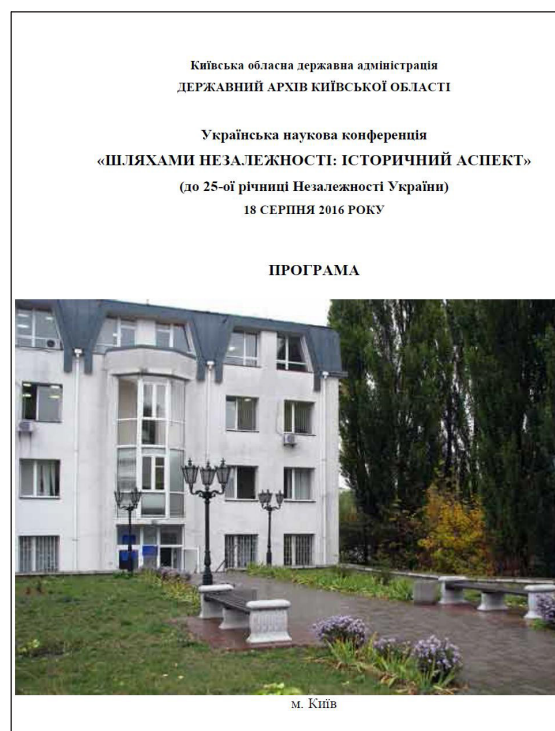

Виступ президента Міжнародного благодійного фонду імені Ярослава Мудрого В. В. Стрілько.

Продовжуючи джерелознавчу тематику, головний спеціаліст відділу використання інформації документів та інформаційних технологій Держархіву Київської області Р. Я. Коваленко у своїй доповіді “Партійні документи як джерело вивчення історії розвитку політичного плюралізму в Україні (1989–1991 рр.) на підставі документів Київських обкому та міськкому Компартії України, а також первинної партійної організації Спілки письменників України проаналізувала процеси набуття суспільно-політичною свідомістю рис поліваріативності та виникнення багатопартійної системи в умовах економічної, соціально-політичної та ідеологічної кризи радянського суспільства наприкінці 80-х–на початку 90-х років ХХ ст.

Укладач довідника “Адміністративно-територіальний поділ Київщини. 1918–2010 рр.” головний спеціаліст відділу використання інформації документів та інформаційних технологій Держархіву Київської області М. М. Корінний у своєму виступі окреслив основні зміни в адміністративно-територіальному поділі Київської області за часів незалежності України.

Огляду джерельної бази архівів місцевого рівня була присвячена доповідь начальника архівного відділу Вишгородської районної державної адміністрації П. Т. Клименка, якій на підставі архівних документів проаналізував діяльність громадських організацій та спілок на

Титульний аркуш програми конференції.

Вишгородщині напередодні проголошення незалежності України.

Учасників конференції зацікавив виступ начальника архівного відділу Переяслав-Хмельницької районної державної адміністрації О. І. Розовик “Переяславська “Просвіта” у боротьбі за Незалежність України”, яка джерелом свого дослідження обрала архівний фонд “Міськрайонна газета “Вісник Переяславщини”. Доповідка зазначила, що переяславські просвітяни ведуть активну роботу з відродження національної культури, захисту української мови і продовжують

просвітянську місію державотворення.

Другу секцію конференції, яка була присвячена інформаційному ресурсу музеїв Київщини, відкрила в. о. директора музею історії Богуславщини О. В. Пальчик доповіддю “Першотравнева Двійка” про учасників події 1 травня 1966 р. В. Куксу та Г. Москаленка, які встановили над будівлею Київського інституту народного господарства жовто-блакитний стяг.

Ролі особистості у боротьбі за незалежність України було присвячено дослідження старшого наукового співробітника Фастівського краєзнавчого музею Н. Ю. Семенової, яка на підставі архівних документів, свідчень односельців та сучасників прослідкувала життєвий шлях поета, громадського діяча, невтомного борця за незалежність України, уродженця с. Веприк Фастівського району В. І. Косовського.

Директор Ірпінського історико-краєзнавчого музею А. І. Зборовський присвятив свою доповідь не лише історії боротьби за незалежність у м. Ірпінь, а й діяльності місцевих осередків Народного Руху України, Товариства української мови, Українського козацтва, Української республіканської партії напередодні проголошення незалежності України.

У змістовній доповіді старшого наукового співробітника Броварського краєзнавчого музею М. Г. Обухової “Боротьба за незалежність

України на Броварській землі в ХХ столітті” на підставі різноманітних джерел надано характеристику антирадянських виступів у Броварському районі, досліджено діяльність і долю активних борців за незалежність України, відзначено роль громадських організацій.

Виставковій діяльності Національного історико-етнографічного заповідника “Переяслав” у контексті висвітлення боротьби українського народу за незалежність була присвячена доповідь завідувача науково-дослідного сектора Музею українського рушника Національного історико-етнографічного заповідника “Переяслав” П. Л. Заїки. Доповідачка розповіла не лише про традиційні й новітні форми і методи музейної комунікації, а й наголосила, що комунікативна функція набуває особливої уваги у взаємодії музею і суспільства.

У конференції взяли участь також і студенти. Зокрема, студент 2-го курсу історичного факультету Національного університету імені Тараса Шевченка Д. К. Клименко виступив із доповіддю “Україна: 25 років у пошуках мрій”, в якій наголосив, що “не треба вираховувати, хто зробив більше, хто менше для незалежності – це зробить історія. Треба залишатися патріотами”.

Під час роботи конференції була презентована екранізована виставка “Незалежність: історія та сучасність”, де на підставі документів архівного та газетного фондів Держархіву Київської області були відображені найважливіші історичні моменти, доленосні події державотворення на теренах Київщини.

Учасники конференції “Шляхами Незалежності: історичний аспект”, заслухавши доповіді, констатували, що з огляду на сучасні суспільно-політичні процеси важливе значення має оприлюднення документів та інформації, в яких відображено процес становлення української державності, її політичний, економічний та культурний розвиток.

Конференція за результатами своєї роботи прийняла такі рекомендації: продовжити розвиток та зміцнення співпраці між архівними та музейними установами у сфері реалізації спільних проектів, наукової і дослідницької діяльності; продовжити практики дискусій у форматах конференцій, “круглих столів”, семінарів із питань історії Київщини; взяти активну участь у заходах, присвячених 100-річчю подій Української революції 1917–1921 рр., у рамках яких провести обласну наукову конференцію; забезпечити тісну взаємодію між архівними та музейними установами на принципах взаємозацікавленого співробітництва у сфері національно-патріотичного виховання дітей і молоді; активізувати роботу архівних установ Київської області щодо поповнення архівних колекцій документами особового походження учасників визвольного руху та боротьби за незалежність України.